

Mikaela Nylander r ym.

Kirjallinen kysymys selvityksestä sisäkorvaistutteen saaneiden lasten ja nuorten nykytilanteesta ja tarpeista

Eduskunnan puhemiehelle

Viittomakielilain mukaan viranomaisen on toiminnassaan edistettävä viittomakieltä käyttävän mahdollisuuksia käyttää omaa kieltään ja saada tietoa omalla kielellään. Viime toukokuussa lapsiasiavaltuutettu ja oikeusministeriö järjestivät pyöreän pöydän keskustelun sisäkorvaistutteen saaneiden lasten oikeudesta viittomakieleen. Keskustelussa tuli kuitenkin esille mm., etteivät perheet saa tasapuolisesti tietoa viittomakielistä.

Viittomakielen oppiminen ei ole pois muusta osaamisesta. Kaksikielisyyden on todettu kehittävän kognitiivisia kykyjä ja kulttuurista ymmärrystä. On myös tilanteita, jolloin sisäkorvaistute ei toimi tai sitä ei voi käyttää, ja tällöin on tärkeää, että on mahdollisuus kommunikoida. Jos sisäkorvaistutteen lisäksi on näkövamma, viittomakielen varhaisen oppimisen tärkeys korostuu. Usein istute ei tee henkilöstä normaalikuuloista, vaikka se onkin tärkeä apuväline. Ei voi olettaa, että viittomakieli tulisi kyseeseen vasta silloin, kun esimerkiksi sisäkorvaistutteen ei olisikaan hyötyä sitä käyttävälle. Viittomakielen osaaminen on myös tärkeää viittomakieliseen yhteisöön kuulumiseksi.

Löytyy tapauksia, joissa sairaalan kuulokeskuksessa ei ole saanut käyttää viittomakieltä. Tämä tulee tutkia tarkemmin, ja tarpeen vaatiessa tähän tulee puuttua viranomaistasolla. Toisaalta tuotiin kuulokeskuksen puolesta esille, että tämä ei ole vallitseva käytäntö. Vanhempien tuomia asioita ei aina huomioida tarpeeksi.

Eryistä huomiota tulee kiinnittää perheiden tiedonsaantiin liittyviin ongelmiin ja ensitiedon merkitykseen. Terveystieteissä tulisi antaa nykyistä paremmin tietoa perheelle sisäkorvaistutteen sekä viittomakielestä ja oikeudesta siihen.

Olisi tarpeellista ja tarkoituksenmukaista tehdä selvitys sisäkorvaistutteen saaneiden lasten ja nuorten nykytilanteesta ja tarpeista. Erityisesti lasten ja nuorten kokemuksia on kuunneltava, jotta heitä voitaisiin tukea eheän identiteetin rakentamisessa. Tämän selvityksen tulosten perusteella tulisi laatia toimenpideohjelma, jonka avulla viittomakielisten kielellisten oikeuksien toteutusta voitaisiin seurata ja parantaa koko maassa.

Olisi hyvä tehdä myös kartoitustutkimus järjestelmällisesti siitä, millä tavalla perheet saavat tietoa viittomakielestä ja siihen liittyvistä mahdollisuuksista koko Suomen kuulokeskuksissa ja eri kuntoutuspaikoissa.

Kirjallinen kysymys KK 678/2018 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus tehdä kartoituksen siitä, millä tavalla perheet saavat tietoa viittomakielestä ja

aikooko hallitus tehdä selvityksen sisäkorvaistutteen saaneiden lasten ja nuorten nykytilanteesta ja tarpeista ja tämän perusteella toimenpideohjelman, jonka avulla viittomakielisten kielellisten oikeuksien toteutumista voidaan seurata ja järjestelmällisesti parantaa koko maassa?

Helsingissä 27.2.2019

Mikaela Nylander r
Sari Sarkomaa kok
Esko Kiviranta kesk
Timo Harakka sd
Johanna Karimäki vihr
Arja Juvonen ps
Katja Hänninen vas
Peter Östman kd